

(Tarddiad: Harvard 2018)

Meddwl Beirniadol- Sgiliau a rhinweddau ar gyfer addysg ac astydio

(Tarddiad: Aventislearning 2008)

Cyflwyniad

Beth ydy'r term 'meddwl beirniadol' yn meddwl?

Yn ôl gwefan, dwedodd Hitchcock (2020)

"Use of the term 'critical thinking' to describe an educational goal goes back to the American philosopher John Dewey (1910), who more commonly called it 'reflective thinking'. He defined it as active, persistent and careful consideration of any belief or supposed form of knowledge in the light of the grounds that support it, and the further conclusions to which it tends." (Dewey 1910).

Yn debyg, mae Cottrell (2017), yn awgrymu i feddwl yn feirniadol, bod hi'n weithgaredd gwybyddol, sy'n dysgu ni sut i feddwl yn beirniadol, gan ddefnyddio dulliau arfarnol a ddadansoddol.

Mae hwn yn awgrymu, i feddwl yn feirniadol, mae rhaid i ni gynnig sgiliau gwybyddol, fel sylw, crebwyll a chategoreiddio pan rydyn ni'n dod ar draws adnoddau amrywiol o ffynonellau deunyddiau addysg darllen, ac unrhyw wybodaeth rydyn ni'n dod ar draws pan rydyn ni'n ymchwilio.

Mae meddwl yn feirniadol yn achosi ni i gwestiynu bopeth, a trwy herio gwybodaeth, mae hi'n rhoi'r cyfle i ni ddatblygu ein dealldwriaith o'r ddaear o gwmpas ni, ac i ddysgu sut i ymchwilio gwybodaeth i ddod i gasgliad ein hunan.

Dysgu cydweithredol

"Collaborative learning is the educational approach of using groups to enhance learning through working together. Groups of two or more learners work together to solve problems, complete tasks, or learn new concepts.

Through defending their positions, reframing ideas, listening to other viewpoints and articulating their points, learners will gain a more complete understanding as a group than they could as individuals" (Valamis 2021).

Mae yna lawer o fanteision gyda dysgu a gweithio yn gydweithredol. Wrth ddysgu yn gydweithredol, mae hi'n rhoi'r cyfle i fyfyrwyr cymryd rhan mewn trafodaethau, meddwl yn feirniadol, a trwy wneud hyn, mae hi'n helpu pobol i gofio manylion a gwybodaeth am amser hirach.

Dywed Valamis (2021), trwy rhannu syniadau, trafod a gwrando ar farnau pobol eraill, fydd myfyrwyr yn ennyn mwy o dealldwriaith fel grŵp, unlle fel unigolion.

At hyn, mae Vygotsky (1978) yn ddweud bod myfyrwyr gallu perfformio at lefelau o deallusau uchaf gyda dysgu yn gydweithredol, yn lle gweithio yn annibynnol.

Mae Bruner (1985) yn cytuno gyda hwn, ac yn ddweud trwy ddysgu'n gydweithredol, mae hi'n helpu i ddatblygu sgiliau datrys problemau, achos mae rhaid iddyn nhw wrando a dehongliadau gwahanol o aelodau'r grŵp maen nhw'n cydweithio gyda.

Darllen beirniadol

"Reading furnishes the mind only with materials of knowledge; it is thinking that makes what we read ours" (Locke 1690).

I ddarllen yn feirniadol, mae angen i ni ddadansoddi gwybodaeth rydyn ni wedi darllen, a gofyn cwestiynau at ein hunan i wella ein haddysg a dealltwriaeth am y wybodaeth rydyn ni wedi cyrchu.

Mae angen i ni, fel myfyrwyr, darllen gyda meddwl agored, a heb adael unrhyw ragfarn neu farnau personol tynnu o'r dadleuon sydd yn y cyrchiad rydyn ni'n defnyddio.

Hefyd, mae angen i ni fyfyrwyr ar beth mae'r testun yn ddweud, a chymryd nodiadau ar y pwyntiau allweddol sydd angen arnom ni i ymchwilio i ehangu ein haddysg.

Awgrymma Cohen (2015), bod yr abled i ddarllen yn feirniadol, yn y galon o ddysgu'n dda. Mae Cohen (2015) yn awgrymu i ni bwyso i fyny'r cryfderau a gwendidau o beth rydyn ni yn darllen.

Ymhellach, mae Cottrell (2019) yn cytuno gyda hwn. Mae hi'n ddweud i werthuso ac adnabod y dystiolaeth sydd yn y test. Hefyd, mae hi'n gofyn i ni benderfynu os ydy'r dystiolaeth yn rhoi cefnogaeth i'r casgliadau.

At hyn, mae Cohen (2015) yn gofyn i ni ddarllen adnoddau academaidd, ac adnabod y dadleuon mae'r ysgrifennwr yn cynnig yn ei waith. Mae rhan fwyaf o'r destynnau fydd myfyrwyr yn darllen, yn gynnwys dadl. Mewn ysgrifen academaidd, mae dadl yn gallu bod yn gais, barn yr awdur, neu safbwynt maen nhw eisiau amddiffyn.

Myfyrwyr beirniadol

Hawlia Cottrell (2017), bod myfyrwyr yn feirniadol mewn cyd-destunau proffesiynol ac academaidd, mwy cynyddol nawr, oherwydd mae hi'n cael ei ddefnyddio fel ffordd o arfarni ar ein profiadau.

Yn ogystal â hwn, mae Jarvis (1992) yn ddweud "Engaging in critical reflection enables practitioners to continue to 'learn, grow and develop in and through practice'.

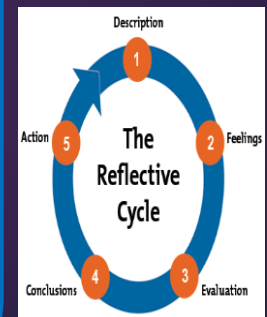
Cefnogir y farn hon gan Cottrell (2011)

"Increasingly, academic courses place value on critical reflection. This requires you to think about your experience in an intellectual way- to consider what has happened, to use research and theory to throw light on your experience." (Cottrell, *Mindfulness for Students* t.193)

Mae myfyrwyr beirniadol, yn ffordd o roi beirniadaeth i ein hunan. Y pwrpas hwn, yw datblygu mwy o hunan ymwybyddiaeth, ac mewn tro mae hwn yn gallu helpu ni ddatblygu fel unigolion. Mae Gibbs (1988), wedi cefnogi hyn, gan greu cylched myfyrwyr i dangos y camau i wneud hyn. Mae'r cylched yn dangos camau disgrifiad o beth digwyddodd, y teimladau ac emosiynau a oedd yn brofiadol, arfarniad o'r profiad, casgliad, ac yn olaf, cynllun gweithredu am sut i wneud y profiad mwy effeithiol yn y dyfodol.

Casgliad

Ar ôl ymchwilio mewn i sgiliau meddwl beirniadol, gellir cyfaddef fod y sgiliau yma yn bwysig ar gyfer astudio ac addysg. Creadau fod y sgiliau yma yn bwysig i ymarfer, achos fydd hi'n rhoi cyfle i ni ddatrys problemau, esbonio beth rydyn ni wedi darllen, ac i ddadansoddi'r wybodaeth gyda meddwl agored. At hyn, fyddyn ni gallu ymchwilio'r dystiolaeth i ddadansoddi os yw'r wybodaeth yn farn yr ysgrifennwr, neu dystiolaeth gyfreithlon.

(Tarddiad: Gibbs, Learning By Doing, 1988)

Rhestr Gyfeirio

Aventis Learning, 2018, ar gael yn: <https://aventislearning.com/> [Delwedd] {Cyrchwyd 10^{fed} Medi 2022}

Beeline Learning, 2022, ar gael yn: <https://medium.com/beeline-learning/collaborative-learning-baa64cef3890> [Delwedd] {Cyrchwyd 9^{fed} Medi /22}

Boud, D., R. Keogh, and D. Walker. 1985, *Reflection: Turning experience into learning*. London: Kogan Page.

Bruner, J. (1985) *Vygotsky: An historical and conceptual perspective. Culture, communication, and cognition: Vygotskian perspectives, 21-34*. London: Cambridge University Press.

Cohen, M. (2015) *Critical thinking skills for dummies*, Chichester: Wiley.

Cottrell, S. (2018) *Mindfulness for students*, London: Palgrave.

Cottrell, S. (2019) *The Study Skills Handbook* (5th edn.) London: Macmillan International Higher Education/Red Globe Press, an imprint of Springer Nature Limited.

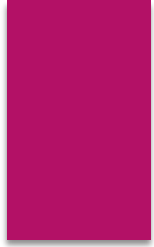
Cottrell, S. (2017) *Critical Thinking Skills : Effective Analysis, Argument and Reflection*, London: Bloomsbury Publishing Plc.

Dewey, J. (1933) *How we think*. Lexington, Boston: DC Heath.

Eales-Reynolds, L.-J. et al. (2013) *Critical thinking skills for education students*. Second edition. London: Sage Publications.

Edwards, M, 2019, *Creating a better future through Collaborative Learning*, TEDxYouthBrambleton, [YouTube], ar gael yn <https://youtu.be/-WG1CoPgJfY> {Cyrchwyd 8^{fed} Medi 2022}

Foundation of Nursing Studies, 2015, ar gael yn: <https://www.fons.org/resources/documents/Creating-Caring-Cultures/Critical-Reflection.pdf> {Cyrchwyd 13^{dd} Medi 2022}

Gibbs, G. (1988) *Learning by Doing: A Guide to Teaching and Learning Methods*, Oxford: Further Education Unit.

Gokhale, A. A. (1995), Collaborative Learning Enhances Critical Thinking. *Journal of Technology Education*, 7(1), 22–30. DOI: ar gael yn: <http://doi.org/10.21061/jte.v7i1.a.2> {Cynhyrchwyd 10fed Medi 2022}

Harvard 2018, ar gael yn: [Harvard EdCast: Developing Critical Thinking | Harvard Graduate School of Education](#) {Cyrchwyd 10fed Medi 2022}

Hitchcock, David, "Critical Thinking", *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Fall 2020 Edition), Edward N. Zalta (ed.), ar gael yn: <https://plato.stanford.edu/archives/fall2020/entries/critical-thinking/> {Cyrchwyd 8fed Medi 2022}

Larivee, B. (2000) *Transforming teacher practice: Becoming the critically reflective teacher*. *Reflective Practice* 1, no. 3: 293307.

Mann, H. (1843) '*Handbook: Caution and counsels in the Common School Journal Vol.5, No.24*, Marsh, Capen, Lyon and Webb.

Skills You Need, 2022, ar gael yn: <https://www.skillsyouneed.com/learn/critical-reading.html> {Cyrchwyd 11fed Medi 2022}

Smith. (2011) Teaching critical reflection. *Teaching in Higher Education*, 16(2), 211–223, ar gael yn: <https://doi.org/10.1080/13562517.2010.515022> {Cyrchwyd 12fed Medi 2022}

Steier, F. (1991) *Reflexivity and methodology: An ecological constructionism*. In *Research and reflexivity*, ed. F. Steier, 16385. London: Sage.

Vygotsky, L. (1978) *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge: Harvard University Press.